

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/194/2016
Identifikačné číslo spisu: 3016200037
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200037.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: F. B., nar. XX.XX.XXXX, E. XX/XX, U., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.09.2015 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/7/2016-40 zo dňa 16.06.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/7/2016-40 zo dňa 16.06.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom č. k. 12Sd/7/2016-40 zo dňa 16.06.2016 potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.09.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľa zo dňa 07.09.2015 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza zo dňa 07.09.2015 nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že na základe žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku zo dňa 07.09.2015 bol jeho zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza dňa 07.09.2015 s tým, že posudkový lekár určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie choroby podporného a pohybového aparátu, ktoré zaradil pod kapitolu XV, oddiel E, položka 3, písmeno b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a určil mu mieru poklesu schopnosti 35 %. Ako iné zdravotné postihnutia neuviedol posudkový lekár žiadne diagnózy. Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza dňa 26.11.2015, ktorý zotrval na názore uvedenom v lekárskom posudku zo dňa 07.09.2015.

Posudkový spis bol následne postúpený posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté

pracovisko v Nitre na druhostupňové konanie. Tento posudkový lekár dňa 12.01.2016 rozhodol tak, že navrhovateľ nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je u navrhovateľa 35 %. Posudkový lekár sa v posudku zaoberal pracovnou, sociálnou, objektívnou anamnézou navrhovateľa, jeho subjektívnymi ťažkosťami a dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihom navrhovateľa je - cervikalgia, dorzalgia, bez radikulopatie, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (kapitoly XV, odd. E, položka 3, písm. b)) 35 %. Konštatoval, že navrhovateľ je vyučený obrábač kovov. Pracoval od r. 1984 u viacerých zamestnávateľov, naposledy Combin Banská Štiavnica ako stavebný robotník od r. 2003 - 2015. Od 20.01.2015 je evidovaný ako nezamestnaný. Navrhovateľ trpí na bolesti krčnej a bedrovej chrbtice, ramien. Odborné nálezy dokladujú degeneratívne zmeny na krčnej a bedrovej chrbtici, bez známkov radikulopatie, s poruchou statodynamiky krčnej a bedrovej chrbtice. V ľavom ramene je obmedzená hybnosť. Rozhodujúcim zdravotným postihom je porucha chrbtice, pre ktorú prislúcha miera poklesu 35 %, čo je horná hranica rozpätia. V tomto sú zahrnuté aj poruchy ľavého ramena.

Krajský súd ďalej uviedol, že navrhovateľ podľa jeho tvrdenia máva bolesti dolnej časti chrbtice, bolesti krčnej chrbtice a ľavého ramena, pričom podľa jeho názoru toto nebolo zohľadnené. Bolí ho to aj v noci, keď sa otáča, na čo sa budí. Ako rozhodujúce zdravotné postihnutie mu bolo priznané len za krčnú chrbticu, avšak ľavé rameno nebolo zohľadnené.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutočný stav, vec správne právne posúdil a napadnuté rozhodnutie vydal v súlade so zákonom, preto ho potvrdil podľa § 250q ods. 2 OSP. Pri rozhodovaní vychádzal z posudkov posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 07.09.2015 a 26.11.2015 ako aj z posudku Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre zo dňa 12.01.2016, pretože títo posudkoví lekári dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľ nie je invalidný podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal opätovného preskúmania zdravotného stavu poukazujúc na lekárske správy z roku 2015, krajský súd uviedol, že týmito správami sa posudkový lekár ústredia vo svojom posudku v celom rozsahu vysporiadal. Navrhovateľ po poslednom posúdení zdravotného stavu posudkovým lekárom ústredia, t. j. po 12.01.2016 nové odborné lekárske správy nepredložil.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Namietal, že posudkoví lekári nezhodnotili jeho zdravotný stav objektívne a zámerne uvádzali len časť z lekárskeho správ alebo aj keď ochorenie uvádzali v posudku o invalidite, obsah týchto správ nepremietali do objektívneho zistenia zdravotného stavu. Niektoré lekárske správy navyše vôbec nespomenuli. Poukázal na to, že spĺňa podmienky na zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %, nakoľko závažnosť jeho ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje túto mieru poklesu. Namietal, že posudkoví lekári neposudzovali porovnaním jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť so schopnosťou zdravej fyzickej osoby. Nesprávne uvádzali dorzalgiiu len na krčnej chrbtici a to poruchu stavcov bez radikulopatie. Bolo mu tiež diagnostikované ochorenie nervus medianus, čo je samostatné ochorenie a toto ochorenie spolu s nervus brachialis výrazne ovplyvňujú jeho schopnosť pracovať. Tieto ochorenia sú v prílohe č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. samostatnými ochoreniami. Podľa navrhovateľa z lekárskeho správ vyplýva, že jeho ochorenie chrbtice je s radikulopatiou. Podľa lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na prácu zo dňa 12.01.2015 je dlhodobu nespôsobilý na výkon posudzovanej práce. Poukázal na obsah lekárskeho posudkov posudkových lekárov, s ktorými nesúhlasil a tvrdil, že z ním predložených lekárskeho správ vyplývajú iné skutočnosti. Poukázal na prepúšťaciu správu z hospitalizácie na neurologickom oddelení, lekársku správu z ortopedického vyšetrenia a lekársku správu z FRO ambulancie zo dňa 17.08.2015. Posudkový lekár odporcu MUDr. S. tieto správy vyhodnotil nedostatočne. K vyšetreniu u MUDr. S. ešte uviedol, že v tom čase mal v zdravotnej dokumentácii dve lekárske prepúšťacie správy, z ktorých jedna bola predbežná a až pri vypracovaní úplnej lekárskej správy z hospitalizácie sa uviedla aj radikulopatia. Podľa názoru navrhovateľa lekárskeho posudok zo dňa

07.09.2015 nevystihuje jeho zdravotný stav, pretože všetky lekárske správy s výnimkou jednej boli z roku 2014 a odvtedy mal progresiu ochorenia. Taktiež uviedol, že ak posudkoví lekári popisujú lekárske správy v latinčine, tak by mali popisy ozrejmiť aj v slovenčine, aby sa navrhovateľ dozvedel, aké je to ktoré ochorenie. Ani pre súd nemôže byť dostatočné, ak odporca uvádza lekárske správy v latinčine a závery robí v slovenčine. Lekárske správy musia byť zrozumiteľné pre všetkých účastníkov konania.

Navrhovateľ ďalej poukázal na EMG vyšetrenie zo dňa 02.07.2014 preukazujúce ochorenie nervus medianus, čo je samostatné ochorenie, pre ktoré mu mala byť miera poklesu zvýšená o 10 %. Toto vyšetrenie poukazuje aj na poškodenie plexus brachialis, čo je tiež samostatným onemocnením uvedeným v kapitole XV, odd. G, položka 29.2. Odporca neuviedol prečo ochorenie nervus medianus alebo poškodenie plexus brachialis neurčil ako rozhodujúce zdravotné ochorenie. Nie je mu jasné prečo súd neprihliadol na námietky, ktoré sú podstatné pre zákonné rozhodnutie vo veci. Podľa neho je preukázané, že má radikulopatiu na driekovej časti chrbtice L5/S1, radikulárny syndróm C5/6 I. sin. prev. diskogénny, a tiež že má nervus medianus a poškodený nerv plexus brachialis. Odporca ani krajský súd neodôvodnili, prečo všetky choroby zľúčili pod dorzalgia a prečo mu nebolo základné ochorenie zvýšené o 10 %, keďže všetky jeho ochorenia sú závažného charakteru a obmedzujú jeho schopnosť vykonávať prácu robotníka.

Krajský súd nerešpektoval zásady obsahujúce požiadavku na spravodlivý súdny proces, nezaoberal sa jeho vyjadreniami a námietkami predloženými v písomnej forme alebo na pojednávaní. Rozsudok krajského súdu je nepresvedčivý, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a porušuje právo navrhovateľa na spravodlivý súdny proces. Z lekárskeho posudku sa nedá zistiť, akým spôsobom posudkoví lekári pri stanovení poklesu schopnosti zárobkovej činnosti navrhovateľa zohľadnili vplyv ochorenia na pracovný potenciál navrhovateľa, ako prihliadli na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a ako posúdili vplyv rozhodujúceho ochorenia na iné orgány a na celkový stav organizmu a jeho výkonnosť. Samotný rozsudok krajského súdu musí byť individuálne odôvodnený tak, aby bolo možné preskúmať jeho zákonnosť s prihliadnutím na jeho odôvodnenie a nie na obsah posudkov, ktoré sú iba podkladom rozhodnutia.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekármi, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovaných v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľa o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporca poukázal na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný na podporu svojich tvrdení navrhnuť dôkazy. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by sa jeho zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol mu nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok

a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či posudkoví lekári dôkladne posúdili zdravotný stav navrhovateľa a či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa a či navrhovateľ splnil podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca. Prioritne však bolo treba posúdiť námietku navrhovateľa o nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čo je porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5, 6 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobo podľa poznatkov lekárskej vedy spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40 %.

Vzhľadom na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza zo dňa 07.09.2015 a 26.11.2015 a ústredia zo dňa 12.01.2016 tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú podľa doložených lekárskeho nálezov „Choroby podporného a pohybového aparátu, cervikalgia, dorzalgia, bez radikulopatie“. Takémuto postihnutiu zodpovedá rozpätie 20 % až 35 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel E, položky 3, písmeno b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. (Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia (napr. syndróm cervikokraniálny, cervikobrachiálny, lumbálny, lumbosakrálny a syndróm sakroiliakálneho skĺbenia blokády stavcov), slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku), pričom navrhovateľovi bola určená najvyššia možná miera poklesu tejto schopnosti, t. j. 35 %. Posudkový lekár ústredia v lekárskom posudku po vyšetrení navrhovateľa a zohľadnení všetkých lekárskeho nálezov včítane prepúšťacej správy z hospitalizácie na neurologickom oddelení v dňoch 01.10.2015 - 06.10.2015, správy z rehabilitačného vyšetrenia zo dňa 17.08.2015 a ortopedického vyšetrenia zo dňa

20.08.2015 došiel k jasnému a zrozumiteľnému záveru, že navrhovateľ trpí na bolesti krčnej a bedrovej chrbtice, ramien. Odborné nálezy dokladujú degeneratívne zmeny na krčnej a bedrovej chrbtici, bez známkov radikulopatie, s poruchou statodynamiky krčnej a bedrovej chrbtice. V ľavom ramene je obmedzená hybnosť. Rozhodujúcim zdravotným postihom je porucha chrbtice, pre ktorú prislúcha maximálna miera poklesu 35 %. V tomto sú zahrnuté aj poruchy ľavého ramena.

Navrhovateľ v podaní doručenom krajskému súdu dňa 10.02.2016 uviedol viaceré námietky, ktorými spochybňoval závery lekárskeho posudku. Týmto podaním reagoval na vyjadrenie odporcu k opravnému prostriedku a na výzvu súdu, či berie opravný prostriedok späť, uviedol, že žiada rozhodnutie odporcu preskúmať. Je potrebné uviesť, že pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu.

Odvolačný súd vyhodnotil námietku navrhovateľa o porušení jeho práva na spravodlivý súdny proces ako dôvodnú. Krajský súd s navrhovateľom síce riadne konal, tento bol prítomný aj na pojednávaní a obsah jeho prednesu (s výnimkou podania zo dňa 10.02.2016) je uvedený aj v napadnutom rozsudku. Navrhovateľ v opravnom prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu odporcu uviedol len toľko, že žiada opätovne posúdiť jeho žiadosť o invalidný dôchodok na základe predložených lekárskeho správ, ktoré boli následne posúdené a vyhodnotené posudkovým lekárom. O závery posudkového lekára oprel svoj názor krajský súd. Navrhovateľ však v podaní zo dňa 10.02.2016 uviedol viaceré námietky vzťahujúce sa k podstate veci - správnosti a úplnosti lekárskeho posudku. Tieto námietky proti posudku boli obdobné ako uviedol v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. Odvolačný súd po preskúmaní veci došiel k záveru, že krajský súd sa vo svojom rozsudku v podstate ani nezmienil o obsahu námietok navrhovateľa a nijako sa s nimi nevysporiadal. Spomenul len opravný prostriedok zo dňa 10.01.2016, pričom však tento bol s dátumom 09.10.2015 a spomínané podanie navrhovateľa bolo zo dňa 10.02.2016. Odhliadnuc od dátumu, podstatným je, že s obsahom námietok sa krajský súd nezaoberal a preto porušil právo navrhovateľa na spravodlivé súdne konanie.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Odvolačný súd je názoru, že ak krajský súd oprel svoj výrok potvrdzujúci rozhodnutie odporcu o posudky posudkového lekára, bol povinný sa vysporiadať s námietkami navrhovateľa proti týmto posudkom uvedeným v podaní zo dňa 10.02.2016.

Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite odôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010). Ústavný súd SR konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je

presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale aj spravodlivé a presvedčivé. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné, je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj len „ESLP“) - napr. v rozhodnutí Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29.04.1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30, v ktorom konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku zo dňa 21.01.1999).

Judikatura ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Odvolačiaci súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 23.09.2015 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskeho nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Odvolačiaci súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľ má v prípade zhoršenia zdravotného stavu, resp. ak disponuje novými lekárskeho nálezmi, možnosť kedykoľvek znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolačiaci súd rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods.1 písm. f) O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova, vysporiada sa s námietkami navrhovateľa a svoje rozhodnutie riadne a dostatočne odôvodní. V novom rozhodnutí rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.